

HANDLEIDING: Rechtenreis

Rechtenreis is één van de drie methodieken uit Spot-On!, een gratis en downloadbare toolbox. Die toolbox helpt je om patiëntenrechten op een duidelijke, visuele en interactieve manier te leren kennen en een gesprek hierover op gang te brengen.

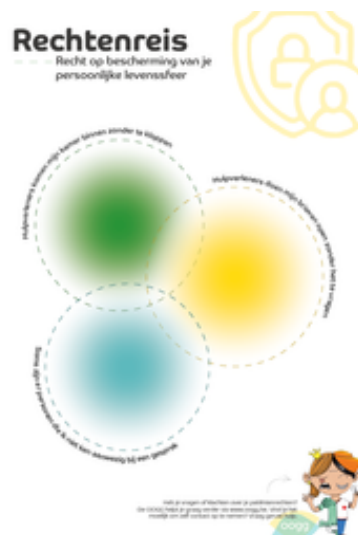
Je kan aan de slag gaan met de methodieken hoe jij het wilt. Het is een levend instrument, geen eindproduct. Je mag ermee experimenteren, het aanpassen en zo meewerken aan betere zorg. Je vindt de volledige toolbox op www.oogg.be.

Op je *Rechtenreis* ga je op pad langs posters waarop situaties staan die gelinkt zijn aan de rechten en verantwoordelijkheden van patiënten en die echt kunnen gebeuren in de geestelijke gezondheidszorg. Deelnemers worden aangemoedigd om aan te geven welke situatie herkenbaar is, welke ze al hebben meegemaakt of welke ze niet kennen. Dit kan door bijvoorbeeld een bolletje te tekenen bij de situatie of een sticker te kleven. Op deze manier kan de begeleider van het spel gericht ingaan op vragen en verhalen.

Wat heb je nodig?

Voor je begint, verzamel je dit materiaal:

- Het PDF-bestand 'Rechtenreis_Toolkit' (te downloaden via www.oogg.be)
  - Enkelzijdig afdrukken op A3- of A4-formaat
  - Het bestand bevat 13 posters.
    - Eén van die posters is nog blanco: hierop kan je, na het afdrukken, zelf een recht of verantwoordelijkheid invullen. Rond de cirkels kan je dan drie situaties noteren die passen bij jouw specifieke context of doelgroep.
- Een balpen, stiften of stickers om aan te duiden op de posters
- Plakband om de posters op te hangen
- Een ruimte waar je de posters kan ophangen of verspreid op tafels kan leggen.

TIP

Wil je duurzaam te werk gaan? Print bovenstaande documenten dan bijvoorbeeld maar één keer en plastificeer ze. Zo kan je ze blijven hergebruiken.

Spelregels

---

1. Hang de posters verspreid op in de ruimte: aan de muur of op tafels. Zorg ervoor dat iedereen ze goed kan zien en er gemakkelijk bij kan.
2. Lees de titel van de poster hardop voor.
Bijvoorbeeld: *"Deze poster gaat over het recht op pijnbehandeling."*
3. Daarna lees je de situaties rond de cirkels op de poster voor.
Bijvoorbeeld: *"Ik krijg geen of te weinig medicatie om de pijn te verlichten."*
4. De deelnemers duiden met stiften of stickers aan welke situaties ze herkennen.
Ze mogen iets aanduiden als ze het zelf hebben meegemaakt, er al eens van gehoord of gezien hebben, of als ze er vragen bij hebben.
5. Bespreek daarna samen wat is opgevallen.
Wie herkent iets? Hoe voelde dat? Wat roept het op?
Iedereen mag iets delen, maar niets moet.
6. Ga daarna verder naar de volgende poster.
Jij kiest het tempo dat past voor de groep en hoeveel posters jullie willen bespreken.

Werk je met een grotere groep? Dan kan je de deelnemers ook opsplitsen in kleinere groepjes en hen verdelen over de verschillende posters. Na een tijdje roteert elke groep naar een volgende poster.

Je kan er ook voor kiezen om de poster in te zetten als gespreksstarter bij een één op één gesprek.

Wat levert het op?

Voor de begeleiders, voorzieningen of ombudsdienst:

- Je krijgt zicht op welke rechten cliënten herkennen en waar nog onduidelijkheden of vragen zijn.
- Je ontdekt wat vaak voorkomt binnen jouw eigen werking of voorziening.
- Je verzamelt echte input van cliënten, op een laagdrempelige manier, zonder moeilijke of confronterende vragen.
- Je versterkt het gesprek, het vertrouwen en de samenwerking.

Voor deelnemers:

- Zeggenschap te ervaren rond de patiëntenrechten.
- Te ontdekken wat hun rechten zijn en daarover na te denken.
- Ervaringen te delen in beeld, kleur en woorden.

Heb je vragen of hulp nodig?

Zit je met een vraag over patiëntenrechten? Heb je een probleem of bezorgdheid?

Neem dan contact op met de Onafhankelijke Ombudsdienst Geestelijke Gezondheidszorg. Zij luisteren zonder oordeel en denken mee over oplossingen. Alle ombudspersonen zijn te vinden via onze website.

Je kan ook terecht op onze chat, elke weekdag tussen 16u-18u (te vinden via onze website) of bij ons algemeen mailadres (info@oogg.be).

Meer info: www.oogg.be

Heb je vragen of klachten over je patiëntenrechten?
De OOGG helpt je graag verder via www.oogg.be. Vind je het
moeilijk om zelf contact op te nemen? Vraag gerust hulp.

Colofon

Ontwerp

Robbe Depecker

Demi Hertoge

Ilias De Quid

Rune Poelmans

Inhoudelijke expertise

Marlies Thonnon: OOGG

Emma De Mulder: OOGG

Kris Bruyninckx: OOGG

Projectcoördinatie

Finke Roger: Procesbegeleiding Psyche

Met speciale dank aan de werkgroep uit het werkveld:

Mieke Rosseel: Arbeidszorgcentrum Domino – Kortrijk (West-Vlaanderen)

Lucia Appiah: Heder ZW – Antwerpen (Antwerpen)

Sofie Gijssens: Ter Bosch – Rekem (Limburg)

Sarah De Henauw: De Okkernoot – Denderwindeke (Oost-Vlaanderen)

Marie Mert: Sint-Jan-Babtist - Amplia (Oost-Vlaanderen)

Ingrid Dekkers: FPC Gent (Oost-Vlaanderen)

Joke Baertsoen en Lotte Vermeersch : Ebergiste – Gavere (Oost-Vlaanderen)

Verantwoordelijke uitgever

Koen Lefevre

Voskenslaan 95, bus 201

9000 Gent

info@psyche.be | <https://psyche.be/> | [LinkedIn](#)

onafhankelijke
ombudsdienst
geestelijke
gezondheidszorg

Met de steun van

©Psyche vzw

Het gebruik van (delen van) deze publicatie is toegestaan mits behoud van visie en doelstellingen van de publicatie, mits duidelijke bronvermelding en mits er geen financiële winst mee beoogd wordt.